

Forvaltningsrevisjon næringsutvikling - Rapport

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Selbu kommune

Møtedato

11.03.2025

Saknr

11/25

Saksbehandler Ola Lund Renolen

Arkivkode FE-217, TI-&58

Arkivsaknr 24/131 - 8

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget støtter revisors anbefalinger og oversender rapporten til kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

1. Kommunestyret tar rapporten etter forvaltningsrevisjon om næringsutvikling i Selbu kommune til orientering.
2. Kommunestyret ber kommunedirektøren om å følge opp revisjonens anbefalinger ved å:
 - a. gi en vurdering av om det er aktuelt å revidere samarbeidsavtalen med Selbu Vekst AS.
 - b. sørge for at det enten utarbeides økonomiplaner som skal gjelde Selbu Næringssselskap KF eller at vedtektene endres.
 - c. vurdere behovet for å revidere vedtektene for næringsfondet slik at de blir i tråd med ønsket praksis og lovbestemmelser.
 - d. å dokumentere vurderingen av forholdet til statsstøtteregulverket ved tildeling av midler fra kommunens næringsfond.
3. Kommunestyret ber kommunedirektøren om en skriftlig rapport som svarer ut hvordan punkt 2 følges opp innen 10.10.25 for behandling på kontrollutvalgets møte 11.11.25.

Vedlegg

Rapport forvaltningsrevisjon næringsutvikling

Kommunedirektørens uttalelse til endelig rapport

Saksopplysninger

Kontrollutvalget bestilte forvaltningsrevisjon om næringsutvikling i Selbu kommune i sitt møte 27.02.2024 (sak 6/24). Bestillingen var i henhold til vedtatt plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll vedtatt av kommunestyret.

Formålet med forvaltningsrevisjonen er å belyse Selbu kommune sitt arbeid med, og organiseringen av næringsutvikling i kommunen. Begrunnelsen var at det er flere aktører som jobber med næringsutvikling med en risiko for at alle oppgaver ikke blir ivaretatt.

I prosjektplanen som ble vedtatt av kontrollutvalget i møte 07.05.24 (sak 19/24) ble det foreslått fem problemstillinger. Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført forvaltningsrevisjonen i tråd med prosjektplanen med kun redaksjonelle justeringer. Følgende problemstillinger er undersøkt:

1. Er arbeidsfordelingen mellom de aktuelle aktørene i næringsutviklingsarbeidet avklart?
2. Oppfylles avtalen mellom Selbu Vekst AS og Selbu kommune?
3. Arbeider Selbu Næringssselskap KF i henhold til rammene fra Selbu kommune?
4. Behandles kommunens næringsfond i tråd med retningslinjene for fondet og saksbehandlingsregler?
5. Har Selbu Vekst AS og Selbu Næringssselskap en økonomisk bærekraftig drift?

Revisor har brukt skriftlige kilder og intervjuer for å samle data i prosjektet. Revisor opplyser at de ulike aktørene som er undersøkt har gitt informasjon som samsvarer med hverandre, og at dette styrker påliteligheten i informasjonen.

Kommunedirektøren, Selbu Vekst AS og Selbu Næringssselskap KF har alle gitt uttalelser til en foreløpig rapport. Uttalelsene og revisors vurdering og behandling av dem er grundig beskrevet i rapportens kapittel 1.4 Uttalelse om rapport. De fleste uttalelsene har ført til justeringer, suppleringer eller utdypende forklaringer i den endelige rapporten. Der det er uenighet er det beskrevet under behandlingen av hver enkelt problemstilling i saksframlegget.

Kommunedirektøren har også fått anledning til å uttale seg om den endelige rapporten direkte til kontrollutvalget. Kommunedirektørens uttalelse er vedlagt saken.

Behandling og vurdering av problemstillingene

Revisors funn, vurdering og sekretariatets vurderinger presenteres samlet under hver enkelt problemstilling.

Er arbeidsfordelingen mellom de aktuelle aktørene i næringsutviklingsarbeidet avklart?

Revisor konkluderer med at arbeidsfordelingen er avklart i de fleste relasjonene. Der det er tette relasjoner er også arbeidsfordelingen avklart, eller det er en tett dialog hvor arbeidsfordelingen diskuteres.

Revisor foreslår ingen konkrete anbefalinger på dette punktet. Sekretariatet anbefaler også at kontrollutvalget og kommunestyret tar dette til orientering.

Oppfylles avtalen mellom Selbu Vekst AS og Selbu kommune?

Revisor konkluderer med at avtalen mellom Selbu kommune og Selbu Vekst AS oppfylles, med unntak av at støttebeløpet er redusert.

Revisor anbefaler likevel kommunedirektøren å vurdere om det er aktuelt å revidere samarbeidsavtalen med Selbu Vekst AS. Sekretariatet støtter denne anbefalingen og vil legge til at man både administrativt og politisk bør evaluere status for selskapet Selbu Vekst AS med tanke på hensiktsmessighet og måloppnåelse.

Arbeider Selbu Næringssselskap KF i henhold til rammene fra Selbu kommune?

Revisor konkluderer med at Selbu Næringssselskap KF i hovedsak arbeider i henhold til rammene fra Selbu kommune. Her er det en uenighet mellom revisor på den ene siden og kommunen og næringssselskapet på den andre om hvorvidt det skal, eller bør utarbeides økonomiplan for selskapet. Revisor påpeker at man også bryter egne vedtekter ved å ikke utarbeide økonomiplan.

Sekretariatet vil påpeke at det bør være uproblematisk å løse dette ved å enten utarbeide en økonomiplan, eller endre vedtektene. Vi anbefaler derfor kontrollutvalget og kommunestyret om å be om at det sørges for at det enten utarbeides en økonomiplan eller at vedtektene skal endres.

Behandles kommunens næringsfond i tråd med retningslinjene for fondet og saksbehandlingsregler?

Revisor konkluderer med at kommunens næringsfond ikke behandles i tråd med vedtektene for fondet og saksbehandlingsregler for fondet. Her er det også uenighet mellom revisor og kommunedirektøren. Kommunedirektøren viser til at grensen for bagatellmessig støtte fra 30.05.24 er øket til 300.000 euro. Revisor bekrefter dette i rapporten og bemerker at det

sammen med denne endringen kom inn et nytt krav om at man etter 01.01.2026 skal innrapportere all bagatellmessig støtte. Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalget og kommunestyret tar dette til orientering og forventer at de ansvarlige kjenner til gjeldene forskrifter, regler og lover. Det bør derfor være uproblematisk å støtte revisors to anbefalinger; å vurdere behovet for å revidere vedtektene og å be kommunedirektøren å dokumentere vurderingene til statsstøtteregolverket. Kontrollutvalget og kommunestyret bør uansett forutsette at de vurderingene gjøres og at de dermed enkelt kan dokumenteres.

Revisor og kommunedirektøren er uenige i forståelsen av om midlene til fordeling er avtalebasert eller søknadsbasert. Dette har ingen konsekvens for anbefalinger og forslag til vedtak. Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalget og kommunestyret tar dette til orientering uten å følge det opp spesifikt videre.

Har Selbu Vekst AS og Selbu Næringssselskap en økonomisk bærekraftig drift?

Selbu Vekst AS har inntekter i form av tilskudd fra Selbu kommune. Selskapet har ved utgangen av 2023 en egenkapital på over 6 millioner kroner og tåler således et underskudd. Det har vært negative resultater de siste årene og revisor er usikker på hvor bevisst denne tæringen på egenkapitalen er, ettersom styret ikke har protokollert noen synspunkter på dette.

Selbu Næringssseskap KF snudde negativt resultat i 2022 til et overskudd i 2023. Foretakets egenkapital er liten, men selskapet kan ikke gå konkurs fordi det er en del av kommunen. Her berører vi også en uenighet mellom revisor og kommunedirektør som ikke får noen konsekvens for behandlingen av denne saken, da det ikke foreligger noen anbefaling eller forslag til vedtak. Det gjelder hvorvidt og hvordan gjelden som opptas av Selbu Næringssselskap KF skal omtales og synliggjøres i kommunens regnskap og resultatrapporter. Kommunedirektøren har helt rett i at kommunens handlingsregler kun måler gjeldsgraden i kommunekassen og ikke gjelden i næringssselskapet. Sekretariatet vil likevel minne kontrollutvalget og kommunestyret om at kommunestyret er 100% ansvarlig for gjelden i næringssselskapet, det kan ikke gå konkurs fordi det er en del av kommunen. Det vedgår ikke denne saken, men kommunestyret bør vurdere å justere de finansielle måltallene slik at det er kommunens totale gjeldsgrad som måles i kommunens handlingsregler.

Revisor konkluderer med at selskapene i noen grad har en økonomisk bærekraftig drift uten at det medfører konkrete anbefalinger. Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalget og kommunestyret støtter dette og tar rapporten til orientering.

Konklusjon

Sekretær anbefaler at kontrollutvalget innstiller til kommunestyret å ta utgangspunkt i de fire anbefalingene fra revisor med noen justeringer.

1. Vi anbefaler at kommunedirektøren vurderer å revidere samarbeidsavtalen med Selbu Vekst AS.
2. Vi anbefaler at kommunestyret sørger for at det enten utarbeides en økonomiplan for næringssselskapet eller at vedtektene for selskapet endres.
3. Vi anbefaler at kommunedirektøren vurderer behovet for å revidere vedtektene for næringsfondet slik at de blir i tråd med ønsket praksis og lovbestemmelser.
4. Vi anbefaler at kommunedirektøren dokumenterer vurderingen av forholdet til statsstøtteregolverket ved tildeling av midler fra kommunens næringsfond.